

Утвърждавам,
/ Р. Русев
Директор на ДГ „Смехорани“

Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи на детска градина „Смехорани“- град Шумен

*Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за
предучилищното и училищното образование и е приета на Педагогически съвет на
ДГ „Смехорани“ на проведено заседание с протокол № 1 /от 13.09.2019г.*

I. Въведение

Изграждането на програмата за равен достъп до образование е подчино на изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеко дете за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на деца с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование и подготовка, и училищното образование на децата и учениците, като предпоставка за равнопоставено социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, Законът за предучилищното и училищно образование възлага на Педагогическия съвет в детската градина да изготви и приеме програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

I . Нормативна основа на програмата

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012– 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация; Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Националният план за интегриране на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания в системата на народната просвета;
- Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства /2016-2020 г./;
- Конвенцията на ООН за правата на детето, която е ратифицирана и е станала част от вътрешното ни законодателство;
- Световната програма на ЮНЕСКО и ООН "Образование за всички";
- Закона за закрила на детето.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца , които имат необходимост от такива в ДГ „ Снежана“, съобразно техните

лични интереси, потребности и нужди.

Настоящата програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, „етническо малцинство“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот“.

Настоящият документ е изготвен от работна група от педагогически специалисти и координатора по приобщаващо образование, със съдействие на директора на ДГ, и има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

Уязвими групи са деца, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца в риск, деца, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца- сираци и полусираци, деца- бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Програмата представя:

- SWOT анализ – определяне на уязвимите групи деца в ДГ „Смехорани“ и прилагане на мерки, свързани с превенцията, за предоставяне на равни възможности и за приобщаване;
- дефиниране на дейности, насочени към предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи, с цел създаване на необходимите условия за ефективно приобщаващо образование на децата в предучилищна възраст, чрез използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на детската градина в желана територия - подобряване на материално-техническата база, включване на децата в различни допълнителни форми и дейности, проекти, целодневна организация на образователния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на детската градина, Годишния план за цялостната дейност и Плана за квалификация на педагогическите кадри;
- обмен на добри и работещи практики, между заинтересованите страни.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

През последните години се създава среда от различни националности, вероизповедания, традиции и културни норми. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си.

Ключова роля на образованието за изграждането на по-висока култура на толерантност и приобщаване е: образованието, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Детска градина „Смехорани“ се намира в кв. Добруджа, град Шумен и е предпочитана от родителите заради добрата материална база и красив озеленен двор; жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Обзавеждането и интериорът на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща образователна дейност, всяка група е оборудвана с интерактивна дъска, софтуерен продукт и осигурени таблети за индивидуална работа на децата от подготвителната група, набавени са учебни книжки, помагала и пособия за подлежащите на предучилищно и задължително предучилищно образование деца.

В началото на учебната 2018/2019 година броят на децата, записани в детската градина е 104 деца, от които 72 % са с български произход, а 28% - с турски етнически произход. В ДГ "Смехорани" няма деца с СОП и на всички деца се осигурява обща подкрепа за личностно развитие.

В детска градина „Смехорани“ се предприемат политики в областта на:

- ✓ интеркултурното образование,
- ✓ умението за общуване с представители на различни култури,

- ✓ изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение, както и между децата и техните родители.

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- ✓ Равен достъп и приобщаване на всяко дете от уязвимите групи;
- ✓ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- ✓ Съхраняване на етнокултурното многообразие.

IV. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ:

1. Деца без родители – Предполага различен статус в обществото, който е предпоставка за наличие на дефицит и ограничава личностното развитие;
2. Деца с един родител – Нестабилно финансово положение, значим възрастен и авторитет – само един;
3. Деца, които не живеят с родителите си и грижи за тях са поверени на други лица;
4. Деца с месечен доход на семейството под определения минимум за страната;
5. Деца със здравословни проблеми – Здравословното им състояние предполага по-чести отсъствия от детската градина, което води до затруднения в усвояването на знания и умения;
6. Деца с проблемно поведение – Проблемното поведение на някои деца е причина да не се вписват в детската група. Причините за проблемното поведение са индивидуални за всяко дете, което води до необходимостта от установяване и оказване на допълнителна подкрепа за личностното им развитие.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел на програмата:

Осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование за развитие потенциала на децата от уязвимите групи, тяхното приобщаване и предоставяне на равни възможности като се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно и да участват заедно в занимания и дейности, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и други.

Специфични цели на програмата:

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование и подкрепа за личностното развитие в зависимост от индивидуалните потребности на всяко дете от уязвимите групи;
2. Пълноценна социализация на деца от уязвимите групи;
3. Изграждане на позитивен психоклимат. Преодоляване на проблемите с прояви на нетолерантно отношение и дискриминация;
4. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства;

6. Привличане на незаинтересовани родители и решаване на проблеми при затруднена комуникация деца-родители-учители.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се.
„Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават детска градина, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на детска градина.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи деца, за които съществува риск от изолиране, отпадане или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в ДГ.

Задачи:

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и *отношението на педагогическите специалисти* към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им *окажат адекватна подкрепа* за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични *технологии на педагогическо взаимодействие*.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни *устойчиви връзки на образователната институция и семейството* на основата на общия интерес за развитието на детето.

VI. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

6.1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ДГ „Смехорани“ е определен координатор, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в ДГ „Смехорани“ се осъществява от екип, ръководен от координатор. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по образователни направления; занимания по интереси; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

6.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете от ДГ „Смехорани“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Деца, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;

- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ДГ „Смехорани“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване нуждите на детето.

VII.ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Забележка
1.МЕРКИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА			
1.1.Осигуряване на позитивна образователна среда – добър микроклимат и атмосфера на взаимоотношения и управление детската градина			
1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в детската градина			
1.1.1.1 Актуализиране на мерки за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина	Комисия за превенция на деца в риск	м.10.2019г.	Участие в живота на детската градина - реализиране на дейности, чрез допълнителни форми – напр.: игри на етносите, празници на етносите и др.
1.1.1.3. Повишаване интереса на децата, чрез участие в мероприятия на детската градина. Отбелязване на: Ден на толерантността, Имени дни по групи, Дни на „Отворените врати“и благотворителни базари с родителите, Коледа, викторина за 3-ти март, Баба Марта, 8 март, отбелязване на годишнина от създаване на детската градина, здравни беседи по групи и др.	Учители по групи, Медицинска сестра	2019/2020г.	Брой проведени мероприятия, Брой участвали деца
1.1.1.4.Планиране и осъществяване на контрол, върху спазването на дейностите и приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина и на политиките и дейностите за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина от учителите и мед.сестра	Директор	2019/2020г.	Брой извършени проверки Брой проверени
1.2 Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете			
1.2.1.Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи, развитие на толерантността.	Директор Комисия по квалификационната дейност	2019/2020г.	Брой обучени учители
1.2.2.По-голяма атрактивност на преподавания материал	Учителите по групи	2019/2020г.	Брой извършени проверки

чрез електронни уроци, интерактивни методи, работа с интерактивна дъска и софтуерен продукт, онагледяване, практическа насоченост			Брой проведени открити ситуации
1.2.3. Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки дете - личностно ориентиран подход	Учителите по групи	2019/2020г.	Брой извършени проверки
1.2.4. Анализиране на резултатите от обучението по отделните образователни направления, спрямо ДОС	Учителите по групи	2019/2020г.	Резултати от обучението
1.3. Достъп до качествено образование за деца със СОП и от различните етноси			
1.3.1. Включване и равнопоставеност на всички деца в детската градина до всички форми на образование	Учителите по групи	2019/2020г.	Брой включени деца
1.3.2. Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП - осигуряване на допълнителна подкрепа - прилагане на единна методика за оценяване	Учителите, работещи с деца със СОП Ресурсните учители, Логопед, Психолог	2019/2020г.	Брой разработени индивидуални образователни програми
2. ПОЛИТИКИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОЦЕСА НА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ			
2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			
2.1.1. Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с ръководство на детската градина	Директор, Учители по групи	2019/2020г.	Брой инициативи
2.1.2. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи	Директор, Учителите по групи	2019/2020г.	Брой родителски срещи
2.1.3. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето” и др.	Комисия за превенция на деца в риск	2019/2020г.	Брой срещи
2.2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
2.2.1. Планиране на дейности в групите, насочени към идентифициране на деца в риск и индивидуалното им консултиране и работа с	Учителите по групи	2019/2020г.	Брой консултации

родителите			
3. ПОЛИТИКИ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ			

Дейностите и мерките по програмата подлежат на актуализация при възникнала необходимост, както и при промяна на действащите политики и нормативни документи на МОН.